

National Testing Agency

Question Paper Name :	Shiksha Acharya M Ed 12th June 2023 Shift 3
Subject Name :	Shiksha Acharya M Ed
Creation Date :	2023-06-12 20:45:57
Duration :	120
Total Marks :	400
Display Marks:	Yes

Shiksha Acharya M Ed

Group Number :	1
Group Id :	920906146
Group Maximum Duration :	0
Group Minimum Duration :	120
Show Attended Group? :	No
Edit Attended Group? :	No
Break time :	0
Group Marks :	400
Is this Group for Examiner? :	No
Examiner permission :	Cant View
Show Progress Bar? :	No

Part A

Section Id :	920906291
Section Number :	1
Section type :	Online
Mandatory or Optional :	Mandatory
Number of Questions :	25
Number of Questions to be attempted :	25
Section Marks :	100
Enable Mark as Answered Mark for Review and Clear Response :	Yes
Maximum Instruction Time :	0
Sub-Section Number :	1
Sub-Section Id :	920906473
Question Shuffling Allowed :	Yes
Is Section Default? :	null

Question Number : 1 Question Id : 92090614680 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

निःशुल्क-अनिवार्यप्राथमिकशिक्षायाः प्रस्तावकः कः?

- A. गोपालगोखले
- B. महात्मागान्धी
- C. हरबर्टबटलरः
- D. जवाहरलालनेहरुः
- E. चन्द्रशेखरः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. केवलम् A, B, E
- 2. केवलम् B, C
- 3. केवलम् C, D
- 4. केवलम् B

Options :

- 92090658001. 1
- 92090658002. 2
- 92090658003. 3
- 92090658004. 4

Question Number : 2 Question Id : 92090614681 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

भारते पाश्चात्यशिक्षायाः प्रवर्तकः कः आसीत्?

- 1. लार्डक्लाइव
- 2. स्वामी दयानन्दः
- 3. एनी बेसेण्ट
- 4. लार्डमैकाले

Options :

- 92090658005. 1

92090658006. 2

92090658007. 3

92090658008. 4

Question Number : 3 Question Id : 92090614682 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

'प्ले वे' पुस्तकस्य लेखकः कः?

1. फ्रायडमहोदयः
2. वाट्सनमहोदयः
3. मनमहोदयः
4. हेनरीकाल्ड वैल कुकमहोदयः

Options :

92090658009. 1

92090658010. 2

92090658011. 3

92090658012. 4

Question Number : 4 Question Id : 92090614683 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

प्रौढानाम् आयुसीमा का अस्ति?

1. 15-35
2. 20-35
3. 15-50
4. 60-75

Options :

92090658013. 1

92090658014. 2

92090658015. 3

92090658016. 4

Question Number : 5 Question Id : 92090614684 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

वस्तुनिष्ठविधिषु अयं विधिः नास्ति –

- A. साक्षात्कारविधिः
- B. उपचारात्मकविधिः
- C. गाथावर्णनविधिः
- D. प्रयोगात्मकविधिः
- E. सर्वे नैव सन्ति

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. केवलम् A, B
- 2. केवलम् D, C
- 3. केवलम् A, C
- 4. केवलम् C

Options :

- 92090658017. 1
- 92090658018. 2
- 92090658019. 3
- 92090658020. 4

Question Number : 6 Question Id : 92090614685 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

शिक्षायाः उद्देश्यं 'सत्यं शिवं सुन्दरम्' इति केन निर्दिष्टम्?

- A. फ्रोबेलमहोदयेन
- B. कार्लमार्क्समहोदयेन
- C. अरस्तूमहोदयेन
- D. प्लेटोमहोदयेन
- E. फ्रायडमहोदयेन

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. A, B, E
- 2. B, C, D
- 3. C, D, E
- 4. D

Options :

- 92090658021. 1
- 92090658022. 2
- 92090658023. 3
- 92090658024. 4

Question Number : 7 Question Id : 92090614686 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

लिंग्वाफोन (सीतावाद्यम्) कीदृशी शिक्षणसामग्री वर्तते?

- 1. दृश्यसामग्री
- 2. श्रव्यसामग्री
- 3. क्रीडासामग्री
- 4. लेखनसामग्री

Options :

- 92090658025. 1
- 92090658026. 2
- 92090658027. 3
- 92090658028. 4

Question Number : 8 Question Id : 92090614687 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

'एकलव्य चैनल' कया शिक्षया सम्बद्धा अस्ति?

1. मूल्यशिक्षा
2. दूरशिक्षा
3. परम्परागतशिक्षा
4. गोपनीयशिक्षा

Options :

92090658029. 1
92090658030. 2
92090658031. 3
92090658032. 4

Question Number : 9 Question Id : 92090614688 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

बौद्धशिक्षाकेन्द्रेषु शिक्षायाः माध्यमभाषा आसीत्-

1. ब्राह्मी
2. फारसी
3. संस्कृतम्
4. पालि

Options :

92090658033. 1
92090658034. 2
92090658035. 3
92090658036. 4

Question Number : 10 Question Id : 92090614689 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

विश्वभारतीसंस्थायाः स्थापना केन कृता?

1. लार्डमाउण्टबेटेनमहोदयेन
2. रवीन्द्रनाथटैगोरमहोदयेन
3. राजाराममोहनरायमहोदयेन
4. बङ्किमचन्द्रचटर्जीमहोदयेन

Options :

92090658037. 1
92090658038. 2
92090658039. 3
92090658040. 4

Question Number : 11 Question Id : 92090614690 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

1964 तमे वर्षे कस्य आयोगस्य स्थापना जाता?

1. सैडलर आयोगस्य
2. मुदालियर आयोगस्य
3. कोठारी आयोगस्य
4. राधाकृष्णन् आयोगस्य

Options :

92090658041. 1
92090658042. 2
92090658043. 3
92090658044. 4

Question Number : 12 Question Id : 92090614691 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

वायोः प्रदूषणस्य कारकाणि सन्ति

- A. वाहनानि
- B. आणविकविस्फोटादयः
- C. दावानलः
- D. धूमपानम्
- E. भौतिकसंसाधनानि

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. केवलम् E, C, A
- 2. केवलम् B, C, D, E
- 3. केवलम् C, A, B, D
- 4. A, B, C, D, E

Options :

- 92090658045. 1
- 92090658046. 2
- 92090658047. 3
- 92090658048. 4

Question Number : 13 Question Id : 92090614692 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

स्थापनावर्षाधारेण वन-संस्थाव्यवस्थितक्रमः-

- A. वन-शिक्षा-निदेशालयः, देहरादूनः
- B. इन्दिरा-गाँधी-राष्ट्रीय-वन अकादमी, देहरादूनः
- C. भारतीय-वन-प्रबन्ध-संस्थानम्, भोपालः
- D. पारिस्थितिकी-विज्ञान-केन्द्रम्, बंगलौरः
- E. सलीम-अली-पक्षी-विज्ञानं प्राकृतिक-विज्ञान-केद्रं च, कोयम्बटूर

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. A, B, C, D, E
- 2. C, B, E, A, D
- 3. B, C, A, E, D
- 4. D, E, C, B, A

Options :

- 92090658049. 1
- 92090658050. 2
- 92090658051. 3
- 92090658052. 4

Question Number : 14 Question Id : 92090614693 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सेवारताध्यापकशिक्षायाः महत्त्वस्य सर्वे आयोगाः मुक्तकण्ठेन प्रशंसामकुर्वन्। एतदर्थं नैके विकल्पाः समायोजिताः।

- A. अध्यापकेभ्यः पत्राचारपाठ्यक्रमः
- B. प्रौढशिक्षाकेन्द्राणि
- C. राज्यदीक्षाविद्यालयः
- D. दूरशिक्षाकार्यक्रमः
- E. सन्ध्याकालीनपाठ्यक्रमः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

- 1. A, B, C, D, E
- 2. A, D, E
- 3. A, B, C, E
- 4. B, D, E

Options :

- 92090658053. 1
- 92090658054. 2
- 92090658055. 3
- 92090658056. 4

Question Number : 15 Question Id : 92090614694 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

स्थापनावर्षाधारेण विभिन्नसमितीनां व्यवस्थितक्रमः कः?

- A. वुड-एक्ट रिपोर्ट
- B. हार्टोग समितिः
- C. ताराचन्द्र समितिः
- D. आचार्यनरेन्द्रदेवसमितिः
- E. सार्जेन्ट-रिपोर्ट

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. B, A, E, C, D
- 2. A, B, C, D, E
- 3. E, D, C, B, A
- 4. C, B, A, E, D

Options :

- 92090658057. 1
- 92090658058. 2
- 92090658059. 3
- 92090658060. 4

Question Number : 16 Question Id : 92090614695 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सूची-I एवं सूची-II इति अनयोर्मध्ये समुचितं मेलनं कुरुत-

सूची-I		सूची-II	
(A)	श्रीसदाशिवपरिसरः	(I)	जम्मूप्रदेशे
(B)	रणवीरपरिसरः	(II)	शृंगगिरौ
(C)	राजीवगान्धिपरिसरः	(III)	जगन्नाथपुर्याम्
(D)	गंगानाथझापरिसरः	(IV)	प्रयागराजः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. (A)-(III); (B)-(II); (C)-(I); (D)-(IV)
2. (A)-(III); (B)-(I); (C)-(II); (D)-(IV)
3. (A)-(II); (B)-(I); (C)-(III); (D)-(IV)
4. (A)-(I); (B)-(III); (C)-(II); (D)-(IV)

Options :

92090658061. 1
92090658062. 2
92090658063. 3
92090658064. 4

Question Number : 17 Question Id : 92090614696 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

संशोधितत्रिभाषासूत्रे संस्कृतस्य स्थितिः –

- A. शैशवस्तरे
- B. प्राथमिकविद्यालयस्तरे
- C. उच्चप्राथमिकस्तरे
- D. माध्यमिकस्तरे

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

- 1. केवलम् A, B
- 2. केवलम् B, C, D
- 3. केवलम् B, C
- 4. केवलम् A, B, D

Options :

- 92090658065. 1
- 92090658066. 2
- 92090658067. 3
- 92090658068. 4

Question Number : 18 Question Id : 92090614697 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

‘राष्ट्रीयशिक्षानुसन्धानपरिषद्’ इत्यस्य स्थापना कदा अभूत्?

- 1. 1961 वर्षे
- 2. 1962 वर्षे
- 3. 1963 वर्षे
- 4. 1964 वर्षे

Options :

- 92090658069. 1
- 92090658070. 2
- 92090658071. 3
- 92090658072. 4

Question Number : 19 Question Id : 92090614698 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : केन्द्रीयसर्वकारेण अक्टूबर-मासस्य प्रथमदिनाङ्के 1956 तमे वर्षे संस्कृताऽऽयोगः सङ्घटितः।

कारणम् (R) : भाषायाः रूपद्वयमस्ति मौखिकं लिखितञ्चेति।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658073. 1
92090658074. 2
92090658075. 3
92090658076. 4

Question Number : 20 Question Id : 92090614699 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयोऽस्ति -

1. जयपुरे
2. वाराणस्याम्
3. पुणेपत्तने
4. सोमनाथे

Options :

92090658077. 1
92090658078. 2
92090658079. 3
92090658080. 4

Question Number : 21 Question Id : 92090614700 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

वेदत्रयीमध्ये नास्ति -

1. ऋग्वेदः
2. यजुर्वेदः
3. सामवेदः
4. आयुर्वेदः

Options :

92090658081. 1
92090658082. 2
92090658083. 3
92090658084. 4

Question Number : 22 Question Id : 92090614701 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

'ज्ञानदर्शनं' नामकस्य शैक्षिकचैनल इत्यस्य कदा प्रारम्भोऽभवत्?

1. 2000 ई.वी.
2. 2001 ई.वी.
3. 2003 ई.वी.
4. 2004 ई.वी.

Options :

92090658085. 1
92090658086. 2
92090658087. 3
92090658088. 4

Question Number : 23 Question Id : 92090614702 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

मूल्यशिक्षायाः प्राथमिककेन्द्रमस्ति-

1. गृहम्
2. चिकित्सालयः
3. न्यायालयः
4. पुस्तकालयः

Options :

92090658089. 1
92090658090. 2
92090658091. 3
92090658092. 4

Question Number : 24 Question Id : 92090614703 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सूची-I एवं सूची-II इति अनयोर्मध्ये समुचितं मेलनं कुरुत-

सूची-I		सूची-II	
(A)	ज्ञातात्	(I)	तर्क प्रति
(B)	मूर्तात्	(II)	स्थूलं प्रति
(C)	मनोविज्ञानात्	(III)	अमूर्त प्रति
(D)	सूक्ष्मात्	(IV)	अज्ञातं प्रति

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. (A)-(II); (B)-(III); (C)-(IV); (D)-(I)
2. (A)-(II); (B)-(I); (C)-(IV); (D)-(III)
3. (A)-(I); (B)-(II); (C)-(III); (D)-(IV)
4. (A)-(IV); (B)-(III); (C)-(I); (D)-(II)

Options :

92090658093. 1
92090658094. 2
92090658095. 3
92090658096. 4

Question Number : 25 Question Id : 92090614704 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

पर्यावरणशिक्षणम् आवश्यकमस्ति-

1. अनियंत्रितविकासार्थम्
2. पर्यावरणसंरक्षणार्थम्
3. वन्यजीवविनाशार्थम्
4. मानवसभ्यतायाः विनाशार्थम्

Options :

92090658097. 1
92090658098. 2
92090658099. 3
92090658100. 4

Part B: Shiksha Acharya M Ed

Section Id :	920906292
Section Number :	2
Section type :	Online
Mandatory or Optional :	Mandatory
Number of Questions :	75
Number of Questions to be attempted :	75
Section Marks :	300
Enable Mark as Answered Mark for Review and Clear Response :	Yes
Maximum Instruction Time :	0
Sub-Section Number :	1
Sub-Section Id :	920906474
Question Shuffling Allowed :	Yes
Is Section Default? :	null

Question Number : 26 Question Id : 92090614705 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयम् अस्ति-

कथनम्—I : अच् प्रत्याहारे स्वराणां गणना भवति।

कथनम्—II : यकारस्य उच्चारणस्थानं तालुः वर्तते।

उपर्युक्तकथनस्यालोके अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

1. कथनं। एवं कथनं ॥ इतिद्वयं सत्यमस्ति
2. कथनं। एवं कथनं ॥ द्वयम् असत्यमस्ति
3. कथनं। सत्यं परन्तु कथनं ॥ असत्यमस्ति
4. कथनं। असत्यमस्ति परन्तु कथनं ॥ सत्यमस्ति

Options :

92090658101. 1
92090658102. 2
92090658103. 3
92090658104. 4

Question Number : 27 Question Id : 92090614706 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सूची-I एवं सूची-II इति अनयोर्मध्ये समुचितं मेलनं कुरुत-

सूची-I		सूची-II	
(A)	प्रौहः	(I)	यण्-सन्धिः
(B)	लाकृतिः	(II)	वृद्धि-सन्धिः
(C)	तवल्कारः	(III)	अयादि-सन्धिः
(D)	पावकः	(IV)	गुण-सन्धिः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

1. (A)-(I); (B)-(II); (C)-(III); (D)-(IV)
2. (A)-(IV); (B)-(III); (C)-(II); (D)-(I)
3. (A)-(II); (B)-(I); (C)-(IV); (D)-(III)
4. (A)-(III); (B)-(IV); (C)-(II); (D)-(I)

Options :

92090658105. 1
92090658106. 2
92090658107. 3
92090658108. 4

Question Number : 28 Question Id : 92090614707 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

‘ह’ इत्यस्य उच्चारणस्थानमस्ति –

1. कण्ठः
2. तालु
3. मूर्धा
4. दन्ता

Options :

92090658109. 1
92090658110. 2
92090658111. 3
92090658112. 4

Question Number : 29 Question Id : 92090614708 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

‘तरुणी’ इत्यस्मिन् कः प्रत्ययोऽस्ति?

1. डीन्
2. डीष्
3. डीप्
4. ति

Options :

92090658113. 1
92090658114. 2
92090658115. 3
92090658116. 4

Question Number : 30 Question Id : 92090614709 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

'पावकः' इत्यस्य सन्धिविच्छेदः-

1. पा + वकः
2. पा + अवकः
3. पौ + अवकः
4. पौ + अकः

Options :

92090658117. 1

92090658118. 2

92090658119. 3

92090658120. 4

Question Number : 31 Question Id : 92090614710 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

'ग्रह + क्त्वा' मिलित्वा कः शब्दः निर्मितो भवति?

1. गृहीत्वा
2. ग्रहीत्वा
3. ग्राहीत्वा
4. गहित्वा

Options :

92090658121. 1

92090658122. 2

92090658123. 3

92090658124. 4

Question Number : 32 Question Id : 92090614711 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

'आगत्य' शब्दे प्रत्ययोऽस्ति-

1. क्त्वा
2. यत्
3. ल्यप्
4. क्यप्

Options :

92090658125. 1
92090658126. 2
92090658127. 3
92090658128. 4

Question Number : 33 Question Id : 92090614712 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

क्रियायां स्वातन्त्र्येण विवक्षितोऽर्थः स्यात्-

1. कर्त्ता
2. कर्म
3. करणम्
4. अपादानम्

Options :

92090658129. 1
92090658130. 2
92090658131. 3
92090658132. 4

Question Number : 34 Question Id : 92090614713 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

‘अकथितञ्च’ सूत्रं कस्य कारकस्य द्योतकमस्ति?

1. कर्म
2. करणम्
3. सम्प्रदानम्
4. अपादानम्

Options :

92090658133. 1
92090658134. 2
92090658135. 3
92090658136. 4

Question Number : 35 Question Id : 92090614714 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

‘पिपठिषति’ अत्र प्रत्ययोऽस्ति-

1. सन्
2. तुमुन्
3. क्तिन्
4. ल्युट्

Options :

92090658137. 1
92090658138. 2
92090658139. 3
92090658140. 4

Question Number : 36 Question Id : 92090614715 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अन्तःस्थवर्णाः कस्मिन् प्रत्याहारे परिगणिताः सन्ति?

1. यम्
2. यण्
3. यञ्
4. यय्

Options :

92090658141. 1
92090658142. 2
92090658143. 3
92090658144. 4

Question Number : 37 Question Id : 92090614716 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

मातुलः अत्र प्रत्ययोऽस्ति-

1. डुलच्
2. आलुच्
3. च्वि
4. तत्

Options :

92090658145. 1
92090658146. 2
92090658147. 3
92090658148. 4

Question Number : 38 Question Id : 92090614717 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

'टाप्' प्रत्ययस्योदाहरणमस्ति-

1. देवी
2. नदी
3. वत्सा
4. मतिः

Options :

92090658149. 1
92090658150. 2
92090658151. 3
92090658152. 4

Question Number : 39 Question Id : 92090614718 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अव्ययीभावसमासस्योदाहरणानि सन्ति-

- A. अधिहरि
- B. द्वियमुनम्
- C. उपराजम्
- D. पञ्चगवम्
- E. घनश्यामः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. केवलम् A, B, C, D
2. केवलम् B, C, D, E
3. केवलम् A, B, C
4. केवलम् A, B, D, E

Options :

92090658153. 1
92090658154. 2
92090658155. 3
92090658156. 4

Question Number : 40 Question Id : 92090614719 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

पञ्चमीविभक्तेः उदाहरणानि सन्ति-

- A. परिश्रमात्
- B. गृहात्
- C. गुरुणा
- D. चक्षुषा
- E. बाल्याद्

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. केवलम् A, B, C, D
2. केवलम् A, B, E
3. केवलम् A, B, D, E
4. केवलम् A, B, D, C

Options :

- 92090658157. 1
- 92090658158. 2
- 92090658159. 3
- 92090658160. 4

Question Number : 41 Question Id : 92090614720 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

कर्मधारयसमासस्य उदाहरणानि सन्ति-

- A. नीलमेघः
- B. नरव्याघ्रः
- C. मेघश्यामः
- D. चक्रपाणिः
- E. पीताम्बरः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत -

- 1. केवलम् B, C
- 2. केवलम् D, A, B
- 3. केवलम् E, A
- 4. केवलम् A, B, C

Options :

- 92090658161. 1
- 92090658162. 2
- 92090658163. 3
- 92090658164. 4

Question Number : 42 Question Id : 92090614721 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सूची-I एवं सूची-II इति अनयोर्मध्ये समुचितं मेलनं कुरुत-

सूची-I		सूची-II	
(A)	द्विमूर्धः	(I)	तत्पुरुषः
(B)	कुम्भकारः	(II)	बहुव्रीहिः
(C)	उपशरदम्	(III)	द्वन्द्वः
(D)	शिव-केशवौ	(IV)	अव्ययीभावः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. (A)-(II); (B)-(I); (C)-(IV); (D)-(III)
2. (A)-(II); (B)-(IV); (C)-(I); (D)-(III)
3. (A)-(II); (B)-(III); (C)-(I); (D)-(IV)
4. (A)-(I); (B)-(II); (C)-(III); (D)-(IV)

Options :

92090658165. 1
92090658166. 2
92090658167. 3
92090658168. 4

Question Number : 43 Question Id : 92090614722 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

तिङन्ते प्रकरणानां क्रमः निर्दिष्टः यथा –

- A. स्वादिप्रकरणम्
- B. दिवादिप्रकरणम्
- C. भ्वादिप्रकरणम्
- D. अदादिप्रकरणम्
- E. जुहोत्यादिप्रकरणम्

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. C, D, E, B, A
- 2. C, B, A, D, E
- 3. C, A, B, D, E
- 4. C, D, B, A, E

Options :

- 92090658169. 1
- 92090658170. 2
- 92090658171. 3
- 92090658172. 4

Question Number : 44 Question Id : 92090614723 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयम् अस्ति—

कथनम् । : तृतीयैकवचनस्य रूपं 'लतया' भवति।

कथनम् ॥ : तृतीयाविभक्तौ एकवचने 'सु' प्रत्ययो भवति।

उपर्युक्तकथनस्यालोके अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. कथनं । एवं कथनं ॥ इतिद्वयं सत्यमस्ति
- 2. कथनं । एवं कथनं ॥ द्वयम् असत्यमस्ति
- 3. कथनं । सत्यं परन्तु कथनं ॥ असत्यमस्ति
- 4. कथनं । असत्यमस्ति परन्तु कथनं ॥ सत्यमस्ति

Options :

92090658173. 1
92090658174. 2
92090658175. 3
92090658176. 4

Question Number : 45 Question Id : 92090614724 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : 'कुमारी' इत्यत्र डीप् स्त्रीप्रत्ययो विद्यते।

कारणम् (R) : 'चटका' इत्यत्र टाप् स्त्रीप्रत्ययो विद्यते।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658177. 1
92090658178. 2
92090658179. 3
92090658180. 4

Question Number : 46 Question Id : 92090614725 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

कारकाणां व्यवस्थितक्रमोऽस्ति -

- A. कर्तृकारकम्
- B. करणकारकम्
- C. कर्मकारकम्
- D. सम्प्रदानकारकम्
- E. अपादानकारकम्

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

- 1. A, B, C, D, E
- 2. A, C, B, D, E
- 3. B, A, C, E, D
- 4. C, B, A, D, E

Options :

- 92090658181. 1
- 92090658182. 2
- 92090658183. 3
- 92090658184. 4

Question Number : 47 Question Id : 92090614726 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : 'प्लुतप्रगृह्या अचि नित्यम्' इति सूत्रेण प्रगृह्यसंज्ञा भवति।

कारणम् (R) : 'मोऽनुस्वारः' इति सूत्रेण मान्तस्य पदस्यानुस्वारो हलि।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658185. 1

92090658186. 2

92090658187. 3

92090658188. 4

Question Number : 48 Question Id : 92090614727 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : 'नदीभिश्च' सूत्रेण नदीभिः सह संख्या समस्यते।

कारणम् (R) : 'उपराजम्' पदे अलौकिकविग्रहः 'राजन् भिस् उप' इति।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658189. 1

92090658190. 2

92090658191. 3

92090658192. 4

Question Number : 49 Question Id : 92090614728 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : 'वृद्धिरेचि' सूत्रेण वृद्धिः; एकादेशश्च भवतः।

कारणम् (R) : 'गङ्गौघ' पदे वृद्धिः; एकादेशश्च न भवतः।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658193. 1

92090658194. 2

92090658195. 3

92090658196. 4

Question Number : 50 Question Id : 92090614729 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : अकारान्त 'अश्च' पदे डीष् प्रत्ययः स्यात्।

कारणम् (R) : 'स्त्रैणी' पदे 'डीप्' प्रत्ययः अभवत्।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658197. 1
92090658198. 2
92090658199. 3
92090658200. 4

Question Number : 51 Question Id : 92090614730 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

पाठकस्य कति गुणाः भवन्ति?

1. 5
2. 6
3. 7
4. 9

Options :

92090658201. 1
92090658202. 2
92090658203. 3
92090658204. 4

Question Number : 52 Question Id : 92090614731 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयम् अस्ति-

कथनम्—I : सामूहिकशिक्षणविधिषु सम्मेलनविधिः अपि विद्यते।

कथनम्—II : प्रोजेक्टविधिः सामूहिकशिक्षणविधिषु नास्ति।

उपर्युक्तकथनस्यालोके अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

1. कथनं। एवं कथनं ॥ इतिद्वयं सत्यमस्ति
2. कथनं। एवं कथनं ॥ द्वयम् असत्यमस्ति
3. कथनं। सत्यं परन्तु कथनं ॥ असत्यमस्ति
4. कथनं। असत्यमस्ति परन्तु कथनं ॥ सत्यमस्ति

Options :

92090658205. 1
92090658206. 2
92090658207. 3
92090658208. 4

Question Number : 53 Question Id : 92090614732 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : ज्ञानस्य प्रत्यक्षीकरणाय मूर्त्ततासम्पादनाय च दृश्यश्रव्य शैक्षिकोपकरणानाम् आवश्यकता महत्ता च स्वयमेव#सिद्धा।

कारणम् (R) : 'प्रोजेक्टर' दृश्यश्रव्योपकरणेषु अन्यतमः।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658209. 1
92090658210. 2
92090658211. 3

92090658212. 4

Question Number : 54 Question Id : 92090614733 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

पाठ्यसहगामिक्रियाणां साहित्यिकगतिविधयः सन्ति –

- A. वादविवादौ
- B. सद्यःभाषणम्
- C. भाषात्मकक्रीडा
- D. गानम्
- E. विचारगोष्ठी

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. केवलम् A, B, C, D
- 2. केवलम् B, C, D, E
- 3. केवलम् A, C, D, E
- 4. सर्वाणि

Options :

92090658213. 1

92090658214. 2

92090658215. 3

92090658216. 4

Question Number : 55 Question Id : 92090614734 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : विश्वविद्यालयानुदानायोगः शिक्षकस्य नवलक्षणानि प्रत्यपादयत्।

कारणम् (R) : शिक्षके विनयस्वभावः भवेत्।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658217. 1
92090658218. 2
92090658219. 3
92090658220. 4

Question Number : 56 Question Id : 92090614735 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

गद्यशिक्षणस्य सोपानानि सन्ति। सोपानानां कश्चन क्रमो निर्दिष्टः।

- A. उद्देश्यकथनम्
- B. पाठप्रवर्धनम्
- C. मौनवाचनम्
- D. प्रस्तावना
- E. प्रस्तुतीकरणम्

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

1. D, A, E, B, C
2. D, A, B, C, E
3. D, B, A, C, E
4. D, B, E, A, C

Options :

- 92090658221. 1
- 92090658222. 2
- 92090658223. 3
- 92090658224. 4

Question Number : 57 Question Id : 92090614736 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

पर्यावरणशिक्षायाः अध्ययनमावश्यकमस्ति

- A. प्राथमिकस्तरे
- B. उच्चप्राथमिकस्तरे
- C. माध्यमिकस्तरे
- D. उच्चमाध्यमिकस्तरे
- E. कुत्रापि न

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. केवलम् A, B, D
- 2. केवलम् A, B, C, D
- 3. केवलम् A, B, C
- 4. केवलम् E

Options :

- 92090658225. 1
- 92090658226. 2
- 92090658227. 3
- 92090658228. 4

Question Number : 58 Question Id : 92090614737 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : पाठशालाविधिः परम्परागतविधिमध्ये अन्तर्भवति। पाठशालासु मठेषु गुरुकुलेषु च अस्याः पद्धतेः उपयोगः विद्यते।

कारणम् (R) : पद्धतिरियं प्राचीनभारतीयशिक्षाप्रणाल्याः प्रतिनिधिरूपा वर्तते।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम्।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम्।

Options :

92090658229. 1

92090658230. 2

92090658231. 3

92090658232. 4

Question Number : 59 Question Id : 92090614738 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

नाटकपाठयोजनायाः व्यवस्थितम् अथवा क्रमबद्धप्रारूपं किम्?

- A. उद्देश्यकथनम्
- B. प्रस्तावना
- C. विषयोपस्थापनम्
- D. अनुवाचनम्
- E. आदर्शवाचनम्

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. A, B, C, D, E
- 2. E, D, C, B, A
- 3. B, A, C, E, D
- 4. B, A, D, C, E

Options :

- 92090658233. 1
- 92090658234. 2
- 92090658235. 3
- 92090658236. 4

Question Number : 60 Question Id : 92090614739 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयम् अस्ति—

कथनम्—I : पठनप्रकारस्य अन्तर्गतं मौनपाठनं नास्ति।

कथनम्—II : 'अहं विद्यालयं गच्छामि' इति वाक्यपद्धतिः अस्ति।

उपर्युक्तकथनस्यालोके अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. कथनं । एवं कथनं ॥ इतिद्वयं सत्यमस्ति
- 2. कथनं । एवं कथनं ॥ द्वयम् असत्यमस्ति
- 3. कथनं । सत्यं परन्तु कथनं ॥ असत्यमस्ति
- 4. कथनं । असत्यमस्ति परन्तु कथनं ॥ सत्यमस्ति

Options :

92090658237. 1
92090658238. 2
92090658239. 3
92090658240. 4

Question Number : 61 Question Id : 92090614740 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयम् अस्ति-

कथनम् । : दलशिक्षणे विभिन्नविषयाणां विशेषज्ञाः अध्यापकाः भवन्ति।

कथनम् ॥ : छात्रेषु वंश-लिङ्ग-वयः परिवेशादिविभिन्नेभ्यः कारणेभ्यः वैयक्तिक-भिन्नताः भवन्ति।

उपर्युक्तकथनस्यालोके अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. कथनं । एवं कथनं ॥ इतिद्वयं सत्यमस्ति
2. कथनं । एवं कथनं ॥ द्वयम् असत्यमस्ति
3. कथनं । सत्यं परन्तु कथनं ॥ असत्यमस्ति
4. कथनं । असत्यमस्ति परन्तु कथनं ॥ सत्यमस्ति

Options :

92090658241. 1
92090658242. 2
92090658243. 3
92090658244. 4

Question Number : 62 Question Id : 92090614741 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

भाषायाः शुद्धताया अंशाः भवन्ति –

- A. शब्दशुद्धता
- B. वर्तनीशुद्धता
- C. अस्पष्टार्थता
- D. प्रयोगशुद्धता
- E. अपूर्णविषयता

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. केवलम् A, B, D
- 2. केवलम् B, C
- 3. केवलम् B, D
- 4. केवलम् D, A

Options :

- 92090658245. 1
- 92090658246. 2
- 92090658247. 3
- 92090658248. 4

Question Number : 63 Question Id : 92090614742 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अध्यापकस्य गुणाः सन्ति –

- A. विषयान् प्रति उदासीनता
- B. मित्रता
- C. मार्गदर्शकता
- D. तत्त्ववेत्तता
- E. अहंभावयुक्तता

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. केवलम् B, C, D
- 2. केवलम् B, C, A
- 3. केवलम् A, B
- 4. केवलम् B, E

Options :

- 92090658249. 1
- 92090658250. 2
- 92090658251. 3
- 92090658252. 4

Question Number : 64 Question Id : 92090614743 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सूची-I एवं सूची-II इति अनयोर्मध्ये समुचितं मेलनं कुरुत-

सूची-I		सूची-II	
(A)	गद्यम्	(I)	टीकाविधिः
(B)	पद्यम्	(II)	प्रवचनविधिः
(C)	व्याकरणम्	(III)	प्रयोगविधिः
(D)	नाटकम्	(IV)	सूत्रविधिः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. (A)-(I); (B)-(II); (C)-(III); (D)-(IV)
2. (A)-(IV); (B)-(III); (C)-(II); (D)-(I)
3. (A)-(II); (B)-(I); (C)-(IV); (D)-(III)
4. (A)-(III); (B)-(IV); (C)-(I); (D)-(II)

Options :

92090658253. 1
92090658254. 2
92090658255. 3
92090658256. 4

Question Number : 65 Question Id : 92090614744 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

भारतीय-शिक्षा-आयोगस्य अध्यक्षः कः?

1. लार्ड कर्जन
2. सर हार्टींग
3. सर विलियम हंटर
4. एस. एच. वुड

Options :

92090658257. 1
92090658258. 2
92090658259. 3
92090658260. 4

Question Number : 66 Question Id : 92090614745 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is
Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum
Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सूची-I एवं सूची-II इति अनयोर्मध्ये समुचितं मेलनं कुरुत-

सूची-I		सूची-II	
(A)	अनुवादविधिः	(I)	प्रो. डी. एलोन
(B)	सूक्ष्मशिक्षणम्	(II)	लारेस स्टालरो डेनियल डेविस
(C)	भाषाप्रयोगशाला	(III)	श्रीरामकृष्णगोपाल भण्डारकरः
(D)	वार्तालापविधिः	(IV)	प्रो. वोकिलः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. (A)-(III); (B)-(I); (C)-(II); (D)-(IV)
2. (A)-(III); (B)-(IV); (C)-(I); (D)-(II)
3. (A)-(II); (B)-(III); (C)-(I); (D)-(IV)
4. (A)-(I); (B)-(II); (C)-(III); (D)-(IV)

Options :

92090658261. 1
92090658262. 2
92090658263. 3
92090658264. 4

Question Number : 67 Question Id : 92090614746 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is
Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum
Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

“अध्यापकः छात्रैः ज्ञातचरान् शब्दान् श्यामफलके लिखित्वा वाचयति ” इति कः विधिः?

1. स्वतन्त्रानुकरणविधिः
2. प्रतिलेखः
3. जेकटॉट-विधिः
4. रूपरेखानुकरणविधिः

Options :

92090658265. 1
92090658266. 2
92090658267. 3
92090658268. 4

Question Number : 68 Question Id : 92090614747 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

प्रश्नोत्तरविध्याधारिता का पद्धति: अस्ति?

1. दण्डान्वयपद्धति:
2. खण्डान्वयपद्धति:
3. अन्वयपद्धति:
4. निगमनपद्धति:

Options :

92090658269. 1
92090658270. 2
92090658271. 3
92090658272. 4

Question Number : 69 Question Id : 92090614748 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

हर्बटपञ्चपदीषु किं सोपानम् अधोलिखितं वर्तते?

1. छात्राणां योग्यता
2. सन्दर्भः
3. संसर्गः
4. पुनरुक्तिः

Options :

92090658273. 1
92090658274. 2
92090658275. 3
92090658276. 4

Question Number : 70 Question Id : 92090614749 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधोलिखितेषु दृश्योपकरणं नास्ति-

1. श्यामफलकम्
2. सान्द्रध्वनिमुद्रणयन्त्रम्
3. वर्णचित्राणि
4. छायाचित्राणि

Options :

92090658277. 1
92090658278. 2
92090658279. 3
92090658280. 4

Question Number : 71 Question Id : 92090614750 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

कोठारी-आयोगस्य स्थापना कस्य अध्यक्षत्वे संजाता?

1. सम्पूर्णानन्दस्य
2. राममूर्तिमहोदयस्य
3. डा. डी. एस. कोठारीमहोदयस्य
4. सुनीतिकुमारस्य

Options :

92090658281. 1
92090658282. 2
92090658283. 3
92090658284. 4

Question Number : 72 Question Id : 92090614751 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

संस्कृतशिक्षणे उच्चस्तरे न भवति

1. शास्त्रार्थकरणाय दक्षता
2. संस्कृतश्लोकरचनायाः सामर्थ्यम्
3. संस्कृते गद्य-पद्यरचनाय योग्यता
4. धातुरूपाणां ज्ञानकरणम्

Options :

92090658285. 1
92090658286. 2
92090658287. 3
92090658288. 4

Question Number : 73 Question Id : 92090614752 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

पाठ्यपुस्तकनिर्माणे आन्तरिकपक्षे कः सिद्धान्तः अस्ति?

1. व्यवस्थितक्रमः
2. आकारः
3. चित्राणि
4. मुद्रणम्

Options :

92090658289. 1
92090658290. 2
92090658291. 3
92090658292. 4

Question Number : 74 Question Id : 92090614753 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

प्रो. डी. एलोन् महोदयः कस्य विधेः प्रवर्तकः?

1. दलशिक्षणविधेः
2. सूक्ष्मशिक्षणविधेः
3. संग्रन्थनोपागमस्य
4. उपचारात्मकशिक्षणस्य

Options :

92090658293. 1
92090658294. 2
92090658295. 3
92090658296. 4

Question Number : 75 Question Id : 92090614754 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

पाठयोजनासोपाने निम्नाङ्कितेषु नास्ति –

1. उपोद्घातः
2. प्रस्तुतीकरणम्
3. पाठविकासः
4. अनुशासनम्

Options :

92090658297. 1
92090658298. 2
92090658299. 3
92090658300. 4

Question Number : 76 Question Id : 92090614755 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : मनोविज्ञानं विधायकविज्ञानमिति नाम्नापि ज्ञायते।

कारणम् (R) : मनोविज्ञानं जीवनाद् भिन्नं नास्ति।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत ।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति ।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति ।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम् ।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम् ।

Options :

92090658301. 1
92090658302. 2
92090658303. 3
92090658304. 4

Question Number : 77 Question Id : 92090614756 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : मनोविज्ञानस्य विकासे बहवः मनोवैज्ञानिकाः बुद्धिपरीक्षाणां निर्माणम् अकुर्वन्।

कारणम् (R) : मानवजीवनस्य विभिन्नक्षेत्रेषु बुद्धिपरीक्षणस्य आवश्यकता वर्तते।

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत ।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति ।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति ।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम् ।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम् ।

Options :

92090658305. 1
92090658306. 2
92090658307. 3

Question Number : 78 Question Id : 92090614757 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सूची-I एवं सूची-II इति अनयोर्मध्ये समुचितं मेलनं कुरुत-

सूची-I		सूची-II	
(A)	स्किनरमहोदयस्य	(I)	यत्नदोषसिद्धान्तः
(B)	पावलावमहोदयस्य	(II)	शास्त्रीयनिबन्धनसिद्धान्तः
(C)	थार्नडाइकमहोदयस्य	(III)	मानवीयाधिगमसिद्धान्तः
(D)	मास्लोमहोदयस्य	(IV)	सक्रियनिबन्धनसिद्धान्तः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. (A)-(IV); (B)-(II); (C)-(I); (D)-(III)
2. (A)-(II); (B)-(III); (C)-(I); (D)-(IV)
3. (A)-(III); (B)-(II); (C)-(IV); (D)-(I)
4. (A)-(I); (B)-(II); (C)-(III); (D)-(IV)

Options :

92090658309. 1

92090658310. 2

92090658311. 3

92090658312. 4

Question Number : 79 Question Id : 92090614758 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

शिक्षाक्षेत्रे सांख्यिक्याः बहूनि प्रयोजनानि सन्ति । यथा-

- A. शारीरिकपरिवर्तनकरणार्थम्
- B. मूल्यानां विकासार्थम्
- C. परिणामस्य प्रामाणीकरणार्थम्
- D. छात्राणां सामर्थ्यानाञ्च मापनार्थम्
- E. शिक्षाक्षेत्रस्य प्रगतेः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. A, B, C, D, E
- 2. केवलं C, D, E
- 3. केवलं B, C, D, E
- 4. कुत्रापि न

Options :

- 92090658313. 1
- 92090658314. 2
- 92090658315. 3
- 92090658316. 4

Question Number : 80 Question Id : 92090614759 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयम् अस्ति-

कथनम् । : समाजस्य आचारव्यवहाराः, जीवनपद्धतिः, मूल्यानि च व्यक्तित्वं प्रभावयन्ति।

कथनम् ॥ : व्यक्तेः वर्गः शरीराकृतिः भारः, शारीरिकसामर्थ्यं स्वास्थ्यम् इत्यादयः वंशानुक्रमेण प्रभाविताः न भवन्ति।

उपर्युक्तकथनस्यालोके अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. कथनं । एवं कथनं ॥ इतिद्वयं सत्यमस्ति
2. कथनं । एवं कथनं ॥ द्वयम् असत्यमस्ति
3. कथनं । सत्यं परन्तु कथनं ॥ असत्यमस्ति
4. कथनं । असत्यमस्ति परन्तु कथनं ॥ सत्यमस्ति

Options :

92090658317. 1

92090658318. 2

92090658319. 3

92090658320. 4

Question Number : 81 Question Id : 92090614760 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

केन्द्रीयप्रवृत्तिमापनानां प्रकाराः सन्ति

- A. व्याप्तेः गणना
- B. मध्यमानम्
- C. मध्यमाङ्कः
- D. गणनचिह्नानि

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. केवलम् A, B
2. केवलम् D, C
3. केवलम् B, C
4. केवलम् A, C

Options :

92090658321. 1
92090658322. 2
92090658323. 3
92090658324. 4

Question Number : 82 Question Id : 92090614761 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

सूची-I एवं सूची-II इति अनयोर्मध्ये समुचितं मेलनं कुरुत-

सूची-I		सूची-II	
(A)	अनुशासनम्	(I)	अभिप्रेरणम्
(B)	प्रस्तावना	(II)	समाना बुद्धिः
(C)	उत्तमाध्यापकगुणः	(III)	नियमानुसारेण कार्यनिर्वाहः
(D)	छात्रवर्गीकरणधारः	(IV)	अध्यापनविषये पूर्णज्ञानम्

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

1. (A)-(II); (B)-(III); (C)-(IV); (D)-(I)
2. (A)-(III); (B)-(I); (C)-(IV); (D)-(II)
3. (A)-(IV); (B)-(II); (C)-(III); (D)-(I)
4. (A)-(I); (B)-(II); (C)-(III); (D)-(IV)

Options :

92090658325. 1
92090658326. 2
92090658327. 3
92090658328. 4

Question Number : 83 Question Id : 92090614762 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

बुद्धेः वृद्धिक्रमोऽयं वर्तते –

- A. अल्पबुद्धिः
- B. जडबुद्धिः
- C. सामान्यबुद्धिः
- D. चिन्तनबुद्धिः
- E. वैज्ञानिकबुद्धिः

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत ।

- 1. E, B, C, A, D
- 2. A, B, D, C, E
- 3. B, A, C, D, E
- 4. E, B, D, C, A

Options :

- 92090658329. 1
- 92090658330. 2
- 92090658331. 3
- 92090658332. 4

Question Number : 84 Question Id : 92090614763 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अभिप्रेरणस्य कति प्रकाराः सन्ति?

- 1. एकः
- 2. द्वौ
- 3. त्रयः
- 4. चत्वारः

Options :

- 92090658333. 1
- 92090658334. 2
- 92090658335. 3
- 92090658336. 4

Question Number : 85 Question Id : 92090614764 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

केन्द्रीयप्रवृत्तिमापनानां प्रकाराः कति सन्ति?

1. द्वौ
2. त्रयः
3. चत्वारः
4. पञ्च

Options :

92090658337. 1
92090658338. 2
92090658339. 3
92090658340. 4

Question Number : 86 Question Id : 92090614765 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

स्थूलाकृतिः, मध्याकृतिः, लम्बाकृतिः इति शरीराकृतिसिद्धान्ताः कस्य सन्ति?

1. केशमरमहोदयस्य
2. हिप्पोक्रेट्समहोदयस्य
3. अल्पोर्टमहोदयस्य
4. शेल्डनमहोदयस्य

Options :

92090658341. 1
92090658342. 2
92090658343. 3
92090658344. 4

Question Number : 87 Question Id : 92090614766 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

“मानवव्यवहारस्य विज्ञानं मनोविज्ञानम्” इति कस्य उक्तिः अस्ति?

1. कोलेस्त्रिकमहोदयस्य
2. थाल्समहोदयस्य
3. वारेनमहोदयस्य
4. बोरिंगमहोदयस्य

Options :

92090658345. 1
92090658346. 2
92090658347. 3
92090658348. 4

Question Number : 88 Question Id : 92090614767 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयमस्ति; यत्र एकम् अभिकथनं (Assertion A) अपरम् अस्य कारणं (Reason R)

अभिकथनम् (A) : स्किन्नरमहोदयस्य सक्रियनिबन्धनसिद्धान्तः अस्ति।

कारणम् (R) : आर. बि. केटिलमहोदयः 1963 तमे वर्षे द्रव-घन-बुद्धिसिद्धान्तं प्रत्यपादयत्

उपर्युक्तकथनाधारेण अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीम् उत्तरं चिनुत ।

1. A एवं R द्वयं सत्यं तथा R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या अस्ति ।
2. A एवं R द्वयं सत्यं परन्तु R, A इत्यस्य सम्यक् व्याख्या नास्ति ।
3. A सत्यमस्ति परन्तु R असत्यम् ।
4. A असत्यमस्ति परन्तु R सत्यम् ।

Options :

92090658349. 1
92090658350. 2
92090658351. 3
92090658352. 4

Question Number : 89 Question Id : 92090614768 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अधः कथनद्वयम् अस्ति-

कथनम् : मानसिकस्वास्थ्यविज्ञानस्य उद्देश्यं मानसिक-स्वास्थ्यस्य संरक्षणम् इति।

कथनम् ॥ : उत्तममानसिकस्वास्थ्ययुक्तः मनुष्यः नूतन-परिवेशे शीघ्रमेव सामञ्जस्यं न प्राप्नोति।

उपर्युक्तकथनस्यालोके अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

1. कथनं। एवं कथनं ॥ इतिद्वयं सत्यमस्ति
2. कथनं। एवं कथनं ॥ द्वयम् असत्यमस्ति
3. कथनं। सत्यं परन्तु कथनं ॥ असत्यमस्ति
4. कथनं। असत्यमस्ति परन्तु कथनं ॥ सत्यमस्ति

Options :

92090658353. 1
92090658354. 2
92090658355. 3
92090658356. 4

Question Number : 90 Question Id : 92090614769 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

फ्रायडमहोदयानुसारम् असामान्यव्यवहारस्य मौलिकं कारणं किमस्ति?

1. पूर्णदमनम्
2. आंशिकदमनम्
3. प्रतिगमनम्
4. किमपि नैव

Options :

92090658357. 1
92090658358. 2
92090658359. 3
92090658360. 4

Question Number : 91 Question Id : 92090614770 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

मनोविज्ञानस्य शिक्षाक्षेत्रे योगदानं कीदृशं विद्यते?

- A. बालकेन्द्रितम्
- B. मूल्याङ्कनात्मकम्
- C. पाठ्यक्रमात्मकम्
- D. व्यवहारात्मकम्
- E. सर्वविधम्

अधः प्रदर्शितेषु विकल्पेषु समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

- 1. केवलम् A, D
- 2. केवलम् A, B
- 3. केवलम् A, B, C
- 4. केवलम् E

Options :

- 92090658361. 1
- 92090658362. 2
- 92090658363. 3
- 92090658364. 4

Question Number : 92 Question Id : 92090614771 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

विशिष्टबालकानां बुद्धिलब्धिः (IQ) भवति-

- 1. 75-90
- 2. 90-110
- 3. 110-120
- 4. 120-140

Options :

- 92090658365. 1
- 92090658366. 2
- 92090658367. 3
- 92090658368. 4

Question Number : 93 Question Id : 92090614772 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

“व्यक्तित्वं गुणानां समष्टिस्वरूपं वर्तते ” मतमिदं कस्य?

1. गिल्फोर्डमहोदयस्य
2. ड्रेवरमहोदयस्य
3. अल्पोर्टमहोदयस्य
4. मर्टनमहोदयस्य

Options :

92090658369. 1
92090658370. 2
92090658371. 3
92090658372. 4

Question Number : 94 Question Id : 92090614773 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

अभिप्रेरणस्य अङ्गेषु नास्ति

1. आवश्यकता
2. चालकम्
3. सामाजिकप्रक्रिया
4. प्रेरकम्

Options :

92090658373. 1
92090658374. 2
92090658375. 3
92090658376. 4

Question Number : 95 Question Id : 92090614774 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

बालेषु अनुकरणशक्तिः अधिका भवति-

1. शैशवावस्थायाम्
2. बाल्यावस्थायाम्
3. यौवनावस्थायाम्
4. वृद्धावस्थायाम्

Options :

92090658377. 1
92090658378. 2
92090658379. 3
92090658380. 4

Question Number : 96 Question Id : 92090614775 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

“व्यक्तेः जन्मतः वार्धक्यपर्यन्तम् अधिगमानुभवानां यच्छास्त्रं तदेव शिक्षामनोविज्ञानम्।” इति उक्तम्-

1. क्रोमहोदयेन
2. सी. एच्. जुडमहोदयेन
3. पीलमहोदयेन
4. स्टीफेनमहोदयेन

Options :

92090658381. 1
92090658382. 2
92090658383. 3
92090658384. 4

Question Number : 97 Question Id : 92090614776 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

“वंशानुक्रमः मानवस्य जन्मजातानां विशेषणानां पूर्णयोगो विद्यते” एवं कः वदति?

1. हालडमहोदयः
2. डगलसमहोदयः
3. बी. एन. झामहोदयः
4. वुडवर्थमहोदयः

Options :

92090658385. 1
92090658386. 2
92090658387. 3
92090658388. 4

Question Number : 98 Question Id : 92090614777 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

“अधिगमसामर्थ्यमेव बुद्धिः।” कस्य मतमिदम्?

1. स्टर्नमहोदयस्य
2. बंकिघमवर्यस्य
3. टर्मनमहोदयस्य
4. रेक्समागरिटमहोदयस्य

Options :

92090658389. 1
92090658390. 2
92090658391. 3
92090658392. 4

Question Number : 99 Question Id : 92090614778 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

“व्यवहारे उत्तरोत्तरसामञ्जस्यप्रक्रिया एव अधिगमः” इति कस्य मतम्?

1. स्किनरमहोदयस्य
2. वुडवमहोदयस्य
3. क्रो तथा क्रोमहोदयस्य
4. गेट्समहोदयस्य

Options :

92090658393. 1
92090658394. 2
92090658395. 3
92090658396. 4

Question Number : 100 Question Id : 92090614779 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 4 Wrong Marks : 1

शिक्षामनोविज्ञानस्य क्षेत्रे न आगच्छति-

1. छात्रः
2. शिक्षकः
3. शिक्षणम्
4. युद्धकौशलम्

Options :

92090658397. 1
92090658398. 2
92090658399. 3
92090658400. 4